

Doktorleg i børnehaven

Anna Louise Stevnhøj
www.børnogseksualitet.dk

Hvorfor beskæftige sig med doktorleg:

- Småbørns sunde, naturlige seksuelle udvikling skal understøttes
- Daginstitutioner, PPR, sundhedsplejersker m.v. skal have redskaber til at opdage og hjælpe de børn, som udviser tegn på afvigende adfærd, eller som har symptomer på at have været udsat for grænseoverskridende adfærd.

Set-up

- Anna Louise Stevnhøj og UdviklingsForum v. cand pæd.pæd Søren Gundelach. Støtte fra Pædagogisk Udviklingsfond.
- Spørgeskemaer til 1156 ud af i alt 1794 børnehaver. Rettet mod den pædagogiske leder.
- Besvarelser fra 482 børnehaver. 100 blev sorteret fra pga meget ufuldstændige besvarelser
- Rapporten bygger hermed på 382 besvarelser, svarende til godt hver femte børnehave.

Doktorleg i børnehaven

Kortlægning af børnehavebørns seksuelle lege og adfærd samt samarbejdet med forældre

Anna Louise Stevnhøj

Søren Gundelach, UdviklingsForum

www.børnogs seksualitet.dk

marts 2011

To fokusområder

- Pædagogik og forældresamarbejde
- Hvad gør børnene helt konkret – og hvad siger børnehaven til det?

Overraskelser undervejs

- Den høje svarprocent
- Mange uddybende bemærkninger
- Konfliktniveauet
- ... den meget positive:
- Stor konsistens i vurderingerne af børns konkrete adfærd

Forældresamarbejdet:

Mere end seks ud af 10 børnehaveledere i denne kortlægning har diskuteret leg og adfærd, der involverer kønsorganer, numser og nøgenhed, med forældre inden for de seneste år.

Halvdelen af børnehavelederne angiver, at de har oplevet episoder, hvor børnehavens holdninger til området er kommet i modstrid med forældrenes – og **hele 30 procent** fortæller, at denne type leg og adfærd har skabt uro/uenighed blandt forældrene i daginstitutionen.

Forældre er typisk langt mere restriktive end det pædagogiske personale.

Professionel tvivl

Også pædagogerne bliver usikre, når børnene leger lege, hvor kønsorganer mv. er involveret. Børnehavelederne giver generelt i besvarelsenerne udtryk for bekymring for, at der skal ske 'overgreb' og grænseoverskridelser børnene imellem, og børnehavelederne udtrykker tvivl om, hvor grænsen er mellem dette og så almindelig leg og adfærd.

61 procent af alle børnehavelederne angiver, at deres børnehave har indført regler for børnenes adfærd på dette område, såsom regler om ikke at måtte tage undertøjet af, regler om ikke at måtte lege doktorlege/numselege etc. En stor del af disse regler har direkte til formål at beskytte børnene mod hinanden.

Ikke godt hjulpet...

”En pige onanerede temmelig meget, vi talte med forældrene. De kontaktede lægen, som mente forældrene skulle vise barnet, hvordan fx mor onanerede, hvilket hun gjorde. Det overskred vores tærskel.”

”Det handler om, at vi ikke kan overvåge alle børn 100% hele tiden, hvilket nogle forældre har en forventning om.”

Skriftlighed

Kun et fåtal af børnehaverne har arbejdet med emnet i læreplaner, virksomhedsgrundlag mv., lige som det kun er de færreste, der har lavet informationsmateriale til forældrene.

Kun et lille mindretal har modtaget retningslinjer, pjecer, arbejdspapirer eller lignende om emnet fra deres kommune.

Børnehaverne bruger til gengæld deres kommune, nemlig den kommunale PPR, når de bliver bekymrede for et barns adfærd på dette område.

Den konkrete adfærd

Vi spurgte, om de havde observeret følgende typer adfærd, og om de i givet fald vurderede den som normal, om de var i tvivl, eller om de vurderede den bekymrende.

- Onanere
- Undersøge egne kønsorganer og/eller numse med fingre
- Vise egne kønsorganer og/eller numse frem for andre
- Kigge på andres kønsorganer/eller numse
- Undersøge andres kønsorganer/eller numse med fingre
- Tage alt tøjet af og lege nøgne med andre
- Indføre genstande i egen numse eller skede (fx temperaturleg)
- Indføre genstande i andres numse eller skede (fx temperaturleg)

...fortsat

- Have direkte mundkontakt med andres kønsorganer (slikke eller sutte på tissemand eller tissekone)
- Forsøge at føre penis ind i en andens numse eller tissekone
- Lege samleje ved at imitere samlejebevægelser med kroppen
- Fortælle at de har set porno på film, tv, internet
- Fortælle at de har set forældre eller andre nære voksne nøgne
- Fortælle at de har set forældre eller andre nære voksne i seksuelle situationer

Tre grupper

Den hyppige og 'normale' adfærd. I denne gruppe er de aktiviteter, som børnehavede lederne rapporterer, at de ofte ser, og som de kun sjældent kommer i tvivl om eller bliver bekymrede over:

- Vise egne kønsorganer og/eller numse frem for andre
- Undersøge egne kønsorganer og/eller numse med fingre
- Kigge på andres kønsorganer/eller numse
- Tage alt tøjet af og lege nøgne med andre
- Lege samleje ved at imitere samlejebevægelser med kroppen
- Fortælle at de har set forældre eller andre nære voksne nøgne

Observeres hyppigt eller jævnlgt, men vækker ofte tvivl og bekymring

- Onanere
- Undersøge andres kønsorganer/eller numse med fingre
- Indføre genstande i egen numse eller skede (fx temperaturleg)
- Indføre genstande i andres numse eller skede (fx temperaturleg)
- Fortælle at de har set forældre eller andre nære voksne i seksuelle situationer

Sjældent – og vækker som oftest tvivl og bekymring

- Have direkte mundkontakt med andres kønsorganer (slikke eller sutte på tissemand eller tissekone)
- Forsøge at føre penis ind i en andens numse eller tissekone
- Fortælle at de har set porno på film, tv, internet

Vores anbefalinger

- Undervisnings- og informationsmateriale til den pædagogiske faggruppe samt til undervisning på pædagoguddannelsen.
- Forældrepjece om normal seksuel udvikling 2-7 år.
- Opkvalificering af de kommunale PPR teams.
- Særskilt kortlægning af seksuel leg og adfærd samt af forældresamarbejde i institutioner med høj andel af børn med anden etnisk baggrund end dansk.

Doktorleg i børnehaven

Anna Louise Stevnhøj
www.børnogseksualitet.dk